

Ilustrirani Glasnik

Letno stane 8 K (ena številka 20 vin.), za Nemčijo 10 K, za druge države in Ameriko 13 K. — Slike in dopisi se pošiljajo uredništvu „Ilustr. Glasnika“ v Ljubljani (Katol. Tiskarna), naročnina, reklamacije in inserati na upravištvu.

Izhaja ob četrtnih

15. februarja 1917

Dnevnik knjigovodskega pomočnika.

Spisal Anton Čehov.

ne 11. maja 1863. — Naš šestdesetletni knjigovodja Glotkin je pil vsled kašlja mleko s konjakom in pri tej priliki dobil delirij. Zdravniki sklepajo s sebi prirojeno samozavestjo, da bo že jutri umrl. Končno postanem tedaj jaz knjigovodja! To mesto mi je obljubljeno že dolgo.

Tajnik Klečev je nekega prosilca, ki ga je imenoval birokrata, odpravil s palico in se bo moral — kot je gotovo — zagovarjati pred sodnijo.

Začel sem piti zeliščni čaj — želodčni katar imam.

3. avgusta 1865. — Knjigovodja Glotkin je zopet obolel v prsih. Dobil je kašelj in pije mleko s konjakom. Če umrje, dobim njegovo mesto jaz. Upanje imam, na vsak način le majhno upanje; delirij ne konča vedno s smrtjo!

Klečev je vzel nekemu Armencu s silo menjico in jo je raztrgal. Mogoče pride cela stvar pred sodišče.

Neka stara gospa mi je dejala včeraj, da nimam želodčnega katarja, ampak slepe hemorhoide. Mogoče je!

30. junija 1867. — Časopisi poročajo, da razsaja v Arabiji kolera. Mogoče pride v Rusijo; potem bo mnogo mest praznih. Mogoče umrje stari Glotkin in jaz dobim mesto knjigovodje. Trdoživ človek! Tako dolgo živeti je po mojem mnenju že nezasišano.

Kaj naj počnem z mojim želodčnim katarjem? Kaj ko bi poskusil še...

2. januarja 1870. — Na Glotkinovem dvorišču je vso noč cvilil pes. Moja postrežnica Pelagija pravi, da to ni dobro znamenje in sem z njo do dveh čez polnoč govoril o tem, da bom, kakor hitro postanem knjigovodja, kupil kožuh in spalno suknjo. Morda se bom tudi poročil. Seveda ne mlado deklico — ne gre za moja leta —, ampak vdovo.

Včeraj je bil Klečev izključen iz kluba, ker je glasno pripovedoval neko nesramno anekdoto in se je norčeval iz patriotizma gospoda Ponjuhova, ki je član trgovske zbornice. Kot se čuje, bo Ponjuhov iskal sodnijsko zadoščenja.

Radi mojega želodčnega katarja bom šel k zdravniku Botkinu. Sprejel bom temeljito zdravljenje.

4. junija 1878. — Časopisi pišejo, da je v Vesljanki taka kuga, da trupla kar tako leže okrog. Glotkin pije radi tega žganje s poprom. No, tako staremu človeku bo žganje s poprom malo pomagalo.

Goriško: Poškodovana cerkev in hiša v Mirnu.

Če pride kuga tu sem, postanem gotovo knjigovodja.

4. junija 1883. — Glotkin leži na smrtni postelji. Bil sem pri njem in sem ga med solzami prosil odpuščanja, ko sem tako nestrpno čakal njegove smrti. Med solzami mi je velikosrčno odpustil in mi svetoval, naj radi mojega želodčnega katarja pijem želodovo kavo.

Klečev je skoraj zopet prišel pred sodnijo: izposojeni klavir je bil zastavil pri nekem judu. Poleg vsega tega pa ima že red sv. Stanislava in prisedniško čast. Čudovito je, kako se vse vrši na svetu!

Osem gramov ingverja, šest gramov galgantove korenine, 4 grame salpeterne kisline, 20 gramov »krvce sedmih bratov«; vse dobro pomešati in dati v liter žganja

ter izpiti vsako jutro na tešče en kozarec tega. To bo pomagalo proti želodčnemu katarju.

7. junija istega leta. — Včeraj so pokopali Glotkina. Ah, smrt tega starega moža mi ne prinese blagoslova! Prikazal se mi je ponoči v sanjah v dolgi beli halji in mi požugal s prstom. Gorje mi, gorje mi, nesrečniku! Knjigovodja nisem postal jaz, nego Čalikov. Tega mesta torej nisem dobil jaz, ampak ta mladi človek, ki ga

Nedelja.*

*Nedelja plove nad brdi,
nad klasjem sklepa roke;
tam moli na skali trdi,
smehlja se z zelene gore.*

*Nedelja prepeva raz griče,
prepeva iz temnih lin;
ob cestah stoji in kliče
in blažen buči spomin.*

*Nedelja na peči dekliški,
nedelja v srebrnih laseh;
vse lepo, vse v luči svetniški
neso jo otroci v očeh.*

*Neso jo možaki jekleni,
raz čelo nizdol se smehlja;
praznični v svetlobi so njeni,
izbrisala sled je gorja.*

*S ponosom neso pred Gospoda
nedeljo in vero v Boga...
Slovencem najtrja usoda
Bogu ne odtuji srca.*

* Iz knjige „Iz moje celice“, M. Elizabeta. — Lepa knjiga pesmi, ki je ravno izšla, se dobiva v uršulinskem samostanu v Ljubljani in velja lepo vezana 4 K, broširana K 240.

je protežirala njegova teta, neka generalica. Vse moje upanje je uničeno!

10. junija 1886. — Knjigovodju Čalikovu je žena skrivaj ušla. To se jezi stari norec! Mogoče si iz žalosti kaj napravi. Če se to zgodi, postanem knjigovodja. Govori se o tem. Moje upanje še ni umrlo, lahko še doživim to, in morda nikakor ni daleč, da si kupim kožuh. Kar pa se tiče ženitve, tudi nimam nič proti temu. Zakaj bi se ne poročil, če bi se nudila lepa prilžnost? Samo posvetovati se moram še prej s kom, kajti to je zelo velik in odgovoren korak.

Klečev je zamenjal svoje galoše z onimi tajnega svetnika Lirmana in to našel. Nastal je škandal!

Vratar Pajsi mi je svetoval, naj vzamem proti mojemu želodčnemu katarju živosrebrni sublimat. Napravil bom poskus tudi s tem.

Požar.

Jože Plot.

(Konec.)

Sobarica je obrisala zakajene, orošene oknice, menila, da je nevarnost najbrž že pri kraju, in se poslovila. Maren je zaklenil vrata in truden legel na odgrnjeno postelj. V grlu je dušila beseda, da bi jo glasno zakričal, a še vedno je na skrivnem tolažil dvom nad njeno resničnostjo. Račun usodnemu dnevu! Ko je legel in zaklopil oči, je kakor spomin občutil razkošje nedolžnega človeka. A samo spomin, ki je poklical nadenj obsodbo, kruto in nepodkupno, da je grozno vztrepetal pred njeno prikaznijo. Kje so dokazi njegove krivde? In je spet premislil vse od konca do kraja, obotavljajoč se na sleherni sledi, kakor obtoženec, ki prisiljen razkazuje svoja hudodelna pota.

Miza je bila pokrita s starim, volnenim prtom. Ko je segel v predal in odvihnil prt, kaj se je takrat zgodilo? Sveča je ugasnila, mogel se je spomniti, da ni ničesar razločil v temi. Toda, ali ni mogoče, da, celo verjetno, da je kosček stenja obtičal v blagu? Zadostuje maihen, goreč utrinek. Morda je bil skrit v gubi in je povsem umevno, da ga ni zapazil. To je možno in zelo verjetno!

Čudovito nazorno so se obličile pred njegovimi očmi predstave; videl je vse živo in natanko, kakor bi stal med vrati in gledal v sobo. Tema, samo okno polmračno razsvetljeno od ceste. Droben, obročkast dim se vzpne nad mizo. Nenadoma zažari prt na odvihnjem vogalu, nizki plameni se ližejo po mizi in skakljajo navzdol ob robovih. Na prednjem robu mize je blago pogorelo, tleč pas se povese do tal na preprogo. Že tle papirji, vnemajo se knjige, svetli plameni šinejo iz kupa ob steni. Joy, in na steni obzidna preproga, pripeta nad posteljo!... Prestrašen je zaloputnil vrata in zbežal po stopnicah.

Zaskelelo ga je v oči, da je še tesneje zaklopil veke in položil roko preko njih. Čez čas mu je prišlo na misel, da bi ogenj v tako majhnem prostoru, kot je bila Huterjeva podstrešna sobica, izgorel neopazno, brez večje škode; moral bi se udušiti med ozkimi stenami. Kaj je bilo v njej pohištva? Miza, postelja, potem omara, zofa in par manjših kosov. Seveda naltlačeno, da se je bilo človeku težko prestopiti, in zgolj gorljivi predmeti. Smešne, neumne do mneve! Prvi glavni dokaz, ki priča proti njemu, je vendar dejstvo, da je izbruhnil požar na njegovem stanovanju. Ključ sobe tiči še v njegovem žepu in gospodinja ni razpolagala z drugim ključem. In druga, ravnotako važna in strašna okoliščina: čas se popolnoma ujema z nepobitnostjo njegove krivde. Kako je torej mogoče dvomiti? Krivda je čisto jasna in leži na dlan. Kaj je jasno? Da je on požigalec? Planil bi k oknu in zakričal ljudem pregrozno novico. V kako zadoščenje in pomirjenje bi bilo to razkritje radovednežem, ki čakajo na cesti! In gospod poročnik, ki poveljuje gasilcem in njegov smejoči glas tako tenko zveni prav gor do njegove postelje, bi se škodoželjno začudil: »A, vi, moj dečko? Neverjetna

usoda! — Kako je človek malenkosten in prihuljen, obrekljiv in sebičen, kako neodkrit, nepošten je sam pred seboj! Rad bi ušel na stranpoti, samo da bi se ukanil in premotil, samo da bi odložil bréme in pozabil na svojo odgovornost. Ko je zalotil Maren brezplodno bolestnost, ki bi se rada odpočila v sanjah, ni dolgo mogel osredotočiti svojih misli. Moral si je vnovič ugotoviti krivdo od začetka do konca, preden se je dodobra zavedel svojega stanja. Kaj mi je zdaj storiti? je skušal razmišljati po načrtu. Kakšno dolžnost mi je naprtila krivda, ki zdaj ždi na meni in me veže s tisočermi vezmi, da se v strahu ne upam ganiti in razmahniti svoje misli? Vsekakor, ne! plačljivo sem se zadolžil Huterjevi vdovi!

Ob tem »vsekakor« ga je presunilo v srcu, kakor da je na niem tisoč ran in bi nekdo potegnil z roko preko njih; kri udari iz njih in rane onemijo. Kaj naj zdaj začne nesrečna žena, ki ji je pogorel dom in morda vse ter ji je ostalo samo sedem nepreskrbljenih otrok brez strehe. Odgovori, požigalec! Polagoma je vstajala v srcu otopela brezčutnost, da je z nepreračunjeno, brezobzirno hladnostjo poklical sam sebe z imenom, ki je še nedolgo tega pred njim trepetala vsa njegova notranost. Odgovori! Neizprosno se je poglabljal sam vase, in dasi je utripala v njem sleherna žilica, je obstal in vztrajal v groznicni nemoči pred svojim razumom, ponajlajoč

Woodrow Wilson, predsednik Združenih držav, od katerega se je pričakovalo ugodnega posredovanja miru.

kruto terjatev, ki ji ni vedela pamet ne sveta, ne rešitve.

Nenadoma, tiho, da se ni niti zdrznil, se je nekdo sklonil do njegovih ušes: »Kaj si storil?« Spoznal je svojega očeta po glasu; niti ozrl se ni vanj in je vendar preživo ugledal njegov stari obraz s prodirajočimi, skromno razprtimi očmi. »Čuješ, moj sin, vprašam te, kaj se je zgodilo?« je šepetal oče naglo, s hropečim naglasom, zaustavljajoč vsako besedo, da je bilo čutiti, kako so se trgali iz grla posamezni zlogi. Slišal je natanko in vedoč, da treba odgovoriti, ni odgovoril.

Oče je umolknil, zaprl oči, udrbine med ličnicami so še bolj upadle in spodnja čeljust se mu je tresla; potem se je oprl s komolcem na zglavje, namaknil roko nad oči in spet dejal z izpremenjenim glasom, slovesno kakor pri izpovedi pred odvezo: »Vem, kaj si storil. Toda vprašam te, s čim boš poravnal škodo, prizadeto bližnjiku po tvoji krivdi? Ali si že pomislil na svojega očeta, ki mora na stara leta ves v zadregi odmerjati grižljaje družini in sebi? In te vprašam, kaj naj stori on, če porečejo ljudje, da je njegov sin kriv zažiga? Sin je brez sredstev, treba bo utrpati doto bratom in se-

kako? »Vseeno, vse sam poplačam!« se je prekinil in omahnil na zglavje.

V onemogli, divji bolesti je slišal par trenutkov samo kovanje senec in brneče šumenje v ušesih. Nato se je spet strahoma nečesa domislil, se vzpel na ležišču in strmел po poltemni sobi, kjer je še plapolalo skoz okna nemirno svetlikanje in ugašalo v zabrisanih, vedno nemirnejših valovnih črtah. Čudno, da ga še nihče ni prišel iskat! Ali morda ne slutijo, da je on požigalec? Kako bi tega ne vedeli! Vsak hip se odpro ulomljena vrata in surov glas bo poklical: »Vstani, ničvrednež!« Zgrabil je za odejo in se skrčil pod njo,

umlja, a ustne molče; samo trpljenje je vse voljno, pokorno in vdano... Že so zogljeneli udi, glava se vzgiblja vznak, začelo je žgati tik pod srcem... Izpregleda, takrat ugasne ogenj in oči ne vidijo ničesar. Iz teme zavpije jokajoč, otroški glas: »Mama, mama, pomagajte!« Posluša in napenja pogled. V kuhinji na ognjišču se stiska sedmero malčkov; vsi so v spodnjih oblekah kakor navadno, le Vikec je brez srajčke; ovijajoč ožgano cunjo krog levece, kriči s cvilečim glasom in neprestano zvija svoje sloko telesce. »No, Vikec, kaj se je zgodilo?« Ko je vstopil, so otroci potihnili, a niso pozdravili kot običajno;

Demonstracije v Italiji: Vojaštvo — konjenica, spredaj berzalijeri — vzdržuje red.

stram. In kaj jim porečeš, ko pojdejo po svetu, iskat si kruha in sreče? Zakaj svet je velik in krivičen neznanim ljudem. Premisli to, moj sin, in odgovori, ali je pravično tvoje dejanje in nehanje pred Bogom in ljudmi! Tvoja krivda je namreč velika in terja pokore, zadoščenja. Tako je slišal in bilo je, kakor da je govoril dobri pastir izgubljeni duši. Sinu je drhtelo srce od kesa in močnih sklepov. Hotel je objeti očeta in je dvignil roki. Z motnimi očmi je obsedel na postelji in se zavedel. »Ne, vse sam poravnam in povrnem!« Ko se je zavest zjasnila, mu je še prišlo na misel vprašanje: kdaj in

tiščeč glavo v blazine. Kmalu se mu je zazdelo, da sedi na zofi v Huterjevem podstrešku. Okno in vrata so zaprta, v izbi se stiska neznosna, dušljiva vročina, slepeča svetloba brani očem, da bi izpregledale. Skoro onesveščen se prime za glavo — vname se rokav in mahoma je vsa obleka v plamenih. Grozne opekline žgo telo, kakor bi sedel na žerjavici — in vendar se ne gane, nepremično sedi in čaka. Čaka, da izgori v ognju in umrje... »Človek, kako si živel? Ali so v redn tvoj račun z dušo in svetom, je-li vse poravnano pred Bogom in ljudmi?« Svet in nezaslišan je glas, ki sodi. Čuje in do-

vsí so bili zelo preplašeni in solze so jim visele na licih. »Au, kako boli!« je znova med jokom zastokal Vikec. Maren je prijel ročico, drhtečo od spečenine, popihal in obvezal s cunjo. »Bo kmalu bolje, Vikec, samo priden moraš biti in jokati ne smeš. Boš še jokaj, Vikec?« »Še!« je trdovratno zaihtel mali in namah so zaplakali vsi otroci. »Zakaj jokate?« je poprašal Maren. »Mama tudi jokajo!« je odgovorila najstarejša sestra. »Kje so mama?« je vprašal zelo prestrašen. »Tamle v kotu sedijo!« Maren se je ozrl in zapazil na stolu sključeno, črno oblečeno postavo. »So to mati?« je vprašal še enkrat in se

ni upal stopiti v bližino. Tudi žena se ni zanj zmenila in je obrnjena v kot začela še gorje ihteti. Maren je v zadregi segel v žep in ponudil otrokom sladkorčkov. »Ne maramo!« so zakričali vsi enoglasno in najstarejša mu je izbila škatlico iz rok. »Kruha nam dajte, kruha!« »Kruha?« je osupnil Maren in se domislil, da ga tudi njemu že dolgo primanjkuje. »Prinesem ga vam, otročiči! Boš potlej še žalosten, Vikec?« »Še in še!« je drgetal malček in z osmojeno zavezo brisal solze. »Vsega vam prinesem, otročiči!« je dejal Maren in se okrenil proti vdovi. Stopil je korak do nje, a kolena so mu kleknila in zgrudil se je na tla; krčevito se mu je zganiilo v prsih, da je zajokal in ni mogel več vstati, ampak samo jokal, dolgo, brez konca...

Proti jutru se je prebudil in se skušal hipoma strezniti od blodnih sanj. V sobi je bilo strahotno mračno, razločiti se je moglo le del starinske podobe, ki je visela na steni ob postelji in se je po njenih zamazanih barvah prelivala rumenkasta luč od bogvekje se utihotaplajočih žarkov. Maren je opazil posamezne figure: ob samotnem kolovozu je čepel raztrgan berač, Marnu se je zdelo, da neprijemno mlad berač, mimo so nesli pogrebci ogromno, zelo črno krsto, na kateri je kričeče belela mrtvaška glava. Dolgo je gledal to podobo in se ni mogel povsem zvesti; vse razpoloženje je bilo bolno vzdraženo in misli se niso mogle ločiti od predstav, ki so mu silile pred dušo. Na cesti je votlo zabobnelo, kakor udar prevaljenega hloda. Maren je planil s postelje k oknu; steklo je bilo zakajeno, da se je videlo samo posamezne luči, ki so se gibale krog pogorišča; a okna ni maral odpreti. »Nerazumljiv človek,« si je ponavljal, zapuščajoč sobo, »nestvor si, da greš počivat ob taki uri, brezdelen kot pravičnik!« Na hodnikih in stopnicah so gorele žarnice in vse je še ležalo v neredu kot snoči. V veži je srečal lastnika »Sedem studencev«; sedel je na nekem sodu in pijan srebalo iz kozarca pijačo. Maren se je mimogrede ozrl vanj, pričakujoč, da ga mož ustavi; a gostilničar je samo menil: »Neprijetna noč!« in ni očitno imel nič važnega na jeziku.

Na cesti je bilo malo ljudi: vojaška straža z nasajenimi bajoneti in par gasilcev po poklicu. Zrak je bil mrzel in zasmrajen od vlažnega dima. Na pogorišču so še vedno pomalem gasili; neprestano se je kadilo iz razgretih očrnelih zidov in iz debelih, logljenečih hlodov, ki jih ni bil mogel požar upepeljiti. Lična hišica se je bila sesedla v kup razvalin in razdejanja. Ognjegasci so se trudili, razmijati ostanke in posamez ugasiti prikrito tleči ogenj.

Marnu je bilo prečudno prazno pri srcu; kar je trepetalo v njem, ni občutil niti kot strah, niti kot doznatno žalost; vse rane so enako skelele, iz globoke dušne razboljenosti se je porodilo nekako bolešno utripanje, ki je kot gorjupa omama tiščalo v možgane in kljuvalo po živcih. In vendar, ko bi ga nagovoril znanec ob tej uri, bi prestrašen, skoro obupen zbežal pred njim in bi se potem razjokal na samem, žalosten do smrti! Kakor predrobna, rezka nit se je pelo krog srca, prežeč, da se zaje v meso ob prvem dihljeju, ob prvem dotiklaju; zato je vse trepetalo v njem in pljuča so se ožila zdržema in v strahu; pride trenutek, ko pozabiš na vse: pljuča hlastnejo in srce vzvalovi vse nemirno ter vzkipi, da počni nit ob dotiku; bolečina, kot da se je vbodlo tisočero šivank, spreleti po telesu, čez čas še samo boleče podrtavanje in potem pokoj, prečuden pokoj, trd in nevznemirljiv, brez

»Kdo je?« je zrla vanj vdova in ga ni mogla spoznati.

»Ali veste, kdo je zažgal, gospa Huter?« je nadaljeval Maren.

Žena je molčala in koščeno, pod očmi zelo udrto lice se je revni groznično razmaknilo.

»Ali veste?« je hitel Maren. »Jaz!«

Nato je tudi on umolknil. Žena je prasnila s palico po zidu in tipala z roko ob blatnih podbojih. Niti vzkrika ni čul Maren, samo njena suhotna postava je lezla vedno bolj vkup, dokler se ni sesedla na kamenje, glavo poveznjeno v naročje.

»Jaz, gospa Huter!« je ponovil Maren in iskal njene roke.

Žena mu je ni hotela dati in je dolgo molčala.

Maren je pokleknil v grušč poleg nje.

»Gospa Huter!« je poklical zadnjič in s tihim, trdim glasom.

Demonstracije v Italiji: Trg v Milanu.

vsake bolešne primesi, brez strahu in bojazni. Dušilo ga je nekako razočaranje, ki je v njem tičalo hrepenenje, da bi se nemudoma zgodilo, kar se ima zgoditi. A sam se je čutil preslabotnega, da bi izpolnil kaj velikega in pospešil pričakovani konec. Hodil je po blatu ob pogorišču, brez določnega namena, blodno motreč razvaljeno podrtijo, in do jutra, do belega dne bi se prestopal po tej brezkončni poti, iskajoč utehe in konca.

Nenadoma je moral obstati. Izza kolarnice se je prikazala ženska, goloroka in razmršenih las, z mahadravo krog vratu ovito ruto; šla je preko mokrega oglja, pepela in kamenja, se ustavila na mestu, kjer je bila nekdanj kuhinja, se sklonila ob razsutem ognjišču in s palico brskala med ožganim gruščem; očitno je nečesa iskala. Maren je zelo hitro spoznal, da je ta zapuščena prikazen Huterjeva vdova. Nehote je stopil za njo. Kakor da je že vse bilo davno tako preračunjeno in odmenjeno, je obstal mirno, brez besede ob kamenitih podbojih.

Vdova se je okrenila.

»Gospa Huter!« je poklical Maren in glas se mu je tresel.

Takrat se je vdova zganiila, mu pomolila desnico, in ne da bi se vanj ozrla, zajecijala ravnotako tiho in trdo:

»Vi, vi, nesrečnik!«

BOY.

Roman. — Španski spisal Luis Coloma.
Prevel A. Kalan.

(Dalje.)

Boy je imel prav in jaz bi bil moral molčati; toda tako lahko se nisem hotel dati ugnati in zato sem nappel drugo struno. »Menda,« sem dejal, »vendar resno ne misliš, da se ti potna listina potrdi na smešni naslov, ki si ga v hotelu naznanil: glavni inženir za Otrantski kanal?«

»Zakaj pa ne? Saj je to vendar nekaj častnega?«

»Smešno je in ljudem se bo to čudno zdelo.«

»Smešno? Še mnogo bolj smešno je bilo ime tvojega portugalskega prijatelja, ki sem ga dobil v Braziliji, in vendar ti je zelo ugajal: Ida Baptista, Salcedo, Cotiño, Lopez de Fiqueredo e Barbacaes, bivši pa-

sažir prvega razreda linije iz San Francisco v Kaliforniji...»

»Jaz nisem nikoli imel podobnega prijatelja,« sem vzkliknil togoten. »Toda to ti povem: na to ime jaz ne iščem potnih listin.«

»Prav, pa jih poišči, kakor hočeš, Burgundko, seveda, ako te ne stane nič truda. Ali ti je morda všeč kratko ime? Tedaj bi morda bilo gospod Pio Pi... Ali pa naj

Vojni kurat
**ANTON
GNIDOVEC**

umrl dne 23. oktobra 1916. (Glej življenjepis 6. str.)

je dolgo? V tem slučaju si izvoli: Don Hermenegildo Haurianagoenatotoricagonscochea... To ime bi mi prišlo prav, če bi potoval po baskijskih pokrajinah.»

Jed, postavljena na mizo, je prekinila smešni prepir in med obedom se je pri Boyu pokazalo celo nekaj pametne resnobe, tako da mi je bilo mogoče v splošnih obrisih uganiti od njega zasnovani in s toliko previdnostjo započeti načrt.

Vermudeza, ki ni o njem nič slutil, da je bolan, je obiskal — kakor mi je rekel — poglavitno zato, da se pouči o svoji dedščini po materi, ker mu o tem niso nikdar in nikoli nudili kakega računa in tudi nobene koristi.

Spoštovanje do očeta, ki je bil kajpada za vse to odgovoren, je zadrževalo Boya, da ni stavil kakih zase popolno opravičenih zahtev. Toda v osemindesetih urah so se razmere popolnoma spremenile, in ker se je bil odločil, da popolno izgine s pozorišča, dokler je to za izvedbo njegove ideje potrebno, zato ni maral, da bi ga zasledovali zaradi pravičnih ali krivičnih zahtev njegovih upnikov in ga motili, kakor je rekel sam, v njegovem »začasnem grobu«.

Zato je sklenil zahtevati svojo dedščino po materi na dan svoje polnoletnosti, to je 23. septembra tega leta, da po vesti zadovolji svoje upnike in da more v miru počivati v svojem »začasnem grobu«; medtem pa jeziki obmolknejo, radovednost se utruja, tajnosti se razjasne. In kadar bo resnica jasno in očitno na dlani, tedaj se prost vsakega madeža in ne v nevarnosti, da bi moral kako drugo osebo osramotiti, povrne domov in si pribori svojo čast, svoje ime in svoje stališče med svetom.

Sprevidel sem: Edini smisel in želja Boyeva je bila, rešiti dobro ime po njem nečasti izpostavljene žene; on hoče zato žrtvovati mladost, čast, bogastvo, službo, sploh vse, kar je mogel biti in imeti v življenju.

Opomnil sem ga na nekaj, kar se mi je zdelo dobro utemeljeno:

»Kako pa misliš iz globine groba, dasi naj je tudi le začasen, zahtevati svojo dedščino, kako misliš dolge plačati in ukreniti vse potrebno, da pride resnica na dan?«

»Oj, v grob izgine le polovica od mene... Druga polovica pa — to namreč si ti — ostane izven groba in oskrbi zame vse to in še več, če bi bilo potrebno.«

Ko sem čul, s kako gotovostjo, s kako preprostim, iskrenim prepričanjem je Boy dejal, da sem jaz njegova druga polovica in kako samo po sebi in nezmotljivo se je name zanesel, kakor noč sledi dnevu, sem se vzradoval v svojem prijateljskem čustvu, bil sem ginjen in kmalu bi bil zopet nastopil s kakim prizorom iz »Romeo in Julija«, kakor je Boy imenoval tak moj nastop.

Ker pa sem vedel, da bi me dražil, sem ohranil ginjenost zase, on pa je nadaljeval preprosto, odkrito-pošteno, kakor je bilo utemeljeno v njegovem značaju, pa se je prikazalo le redko na površje, rekoč:

»In da ta moja druga moralna polovica tudi lahko nastopi kot juridična oseba, ti bom preskrbel obširno zakonito pooblastilo, da moreš v mojem imenu vse določiti in storiti.«

Nič nisem rekel, le namrdnil sem svoj obraz tako grdo in smešno, da se je celo

mu svoje ime z namenom, da tudi on svoje pove.

»Jaz sem marki Burgunda,« sem dejal in se nalahko priklonil z glavo.

Toda starec mi ni šel na led, ampak spraševal me je tako živahno, da so se njegove besede popolno skladale z njegovimi naravnimi, hitrimi kretnjami, kakor sem jaz rekel prav po mišje hitro.

»Tako, torej samo prijatelja?... Gotovo pa tudi tovariša po poklicu?... Ali ste vi pomorščak ali inženir? Gospod Vanloo mi je dejal, da je v obeh strokah izobražen.«

Nič nisem odgovoril, ker sem to smatral za debelo laž in sem bil tembolj prepričan, da je ta mož čisto navaden policijski poganič. Vendar je bilo opaziti na njem nekaj moškega, nekaj staromodne elegancije, ki je nehote vzbujala spoštovanje, in govoril je z dobrohotnim, milostivim glasom, kakor govori vsemogočna gospoda,

Jožef Dolšak

od Vintarjev, padel na laškem bojišču dne 3. novembra 1916 in počiiva v Proseku p. Trstu. Pokoj njegovi duši!

Alojzij Vrtar

iz Podturna pri Toplicah, padel je dne 9. oktobra 1915 na gališkem bojišču. Blag ti spomin!

Štefan Kukovič

iz Špitaliča, padel dne 20. maja 1916 na tirolskem bojišču. Naj ti bo rahla tuja zemlja!

Franc Terdina

iz Škofje loke, padel že v začetku vojske na gališki fronti. Na svidenje onkraj groba!

Boy zasmeljal. Rekel pa nič ni, ker je vstal od mize, po Celestinu naročil voz in odšel, ne da bi mi povedal kam; seveda ga tudi nisem vprašal, dasi me je radovednost zelo grizla, kam da gre.

Ker sem imel prijatelja pri državnem ministrstvu, mi je bilo lahko po njegovem posredovanju dobiti potne listine za Pariz, kakor je Boy želel. Še tisto popoldne sem to opravil, in ko se o mraku vrnem v hotel, stopi takoj Celestin v sobo in si grize ustnice, da bi ga smeh ne posilil.

Stvar je bila res smešna, pa poleg smeha mi je povzročila tudi mnogo nemira.

Celestin mi je namreč povedal, da je v salonu star gospod vprašal po Don Paulinu Vanloo, glavnem inženirju za Otrantski kanal, in ker njega ni, je izrazil željo, da bi o neki zaupni stvari rad govoril z njegovim tovarišem.

Takoj mi pride na misel, da bo ta stari gospod kak policijski ovaduh, ki je zavohal sled za Boyem. Teh misli sem se pripravljaj, da vzprejem gospoda, odločen, da mu že pot prekrižam in se ga iznebiti.

Sredi salona je stal pokonci majhen star gospod z belo brado in visokim čelom. Bil je dostojno napravljen, v površniku in s cilindrom, ki ga je držal v levi roki; na prsih mu je visel staromodni naočnik z zlatom opasan, z enim steklom, ki ga je prav po mišje spretno stavil sedaj na eno, sedaj na drugo oko.

Prijazno me je pozdravil in me vprašal, če sem jaz bratranec Don Pavlina Vanloo, glavnega inženirja za Otrantski kanal. Odgovoril sem mu rezno, da jaz nisem bratranec imenovanega gospoda, da sem pa njegov prijatelj in tovariš, in povedal sem

kadar prijazno občuje s podložniki; a to je žalilo moje samoljubje in mi dražilo živce, ker se je takega delalo to po moji sodbi zaničljivo človeče.

Najhuje pa me je razburilo in vznemirilo to-le v istem dobrohotnem tonu izraženo vprašanje:

»Prav, bomo že videli... Kateri izmed vaju je nečak vojvode Yecla: Vi ali gospod Vanloo?«

Ne le da nisem odgovoril na to vprašanje, naredil sem se, kakor da ga nisem

Slovenski
naš sotrudi-
nik iz Lub-
ina

**VINKO
BITENC**

slišal, ker mi je bilo že vsega preveč. Njegov nedostojni ton posnemajoč mu rečem:

»Prav, bomo videli, gospod moj; ali se sme vedeti, kaj Vas je sem privedlo?«

Starec je bil malce iznenaden, vendar pa ni kazal zadrege in odgovoril:

»Seveda, to se sme vedeti! Saj nimam nobenega drugega povoda, da sem prišel tu sem! Stvar je čisto preprosta... Vaš

tovariš, gospod Vanloo, je bil danes zjutraj pri meni, da uredi z menoj gotove stvari. Nisem mu pa mogel dati določnega odgovora, ker nisem še imel pritrditve tretje odločujoče osebe... Ta pride jutri navsezgodaj v Madrid, pa samo za nekaj ur, in zato je treba, da se gospod Vanloo in jaz zaradi dogovora sestaneva z njim že jutri zjutraj ob osmih. — Saj ste me razumeli? Omenjeni gospod je iz važnih razlogov prisiljen zahtevati, da zanj v Madridu nihče ne zve. Dal Vam bo pa naslov, da ga izročite gospodu Vanloo; oba pa se morata zavezati s častno besedo, da o tem nikomur nič ne črhnete... Ali ste me razumeli?»

»Ne, gospod, jaz ničesar ne razumem in me tudi nič ne mika razumeti,« odvrnem rezno, popolno osvedočen, da je vse to sama pajčevina laži, ki jih mota ta policijski skrivač, da Boyu zanko nastavi.

Moja surovost je starca razburila, ali je bil jezen, ali v zadregi, ali iznenaden, ne vem. Zajecjal je:

»No, torej...«

»No, torej,« sem ga prekinil. Vam jaz stavim predlog: Vse te tajnosti, ki ni meni prav nič na njih, zapišite na polo papirja, vložite jo v kuverto, zapečatite jo, če se Vam zdi nujno, in dam Vam svojo besedo, da dobi gospod Vanloo pismo v roke, ne da bi kdo drug vedel za to... Takoj Vam,« dostavim in se obrnem proti vratom, »po svojem služabniku oskrbim vse potrebno.«

In res mu je Celestin prinesel pero, popir, črnilo, pečatni vosek in celo škatlico vžigalic; jaz pa se nisem več vrnil v salon, da mu na ta nedvorljiv način pokazem, da je razgovor zame dokončan.

Čez četrte ure mi Celestin prinese pismo za Don Pavlina Vanloo in zame posetnico od starega gospoda.

Pismo, kakor se spodobi, je bilo odprto; jaz seveda je takoj zaprem; posetnica mi je vzbudila grozno začudenje in obenem silno osramočenje.

Megleni stavec, ki sem ga imel in z njim ravnal kot z navadnim policijskim vohonom, je bil španski Grande, znan po

vsem kraljestvu vsled svoje plemenitosti in pravicoljubnosti; pozneje je bil še mnogo bolj priljubljen zaradi svoje odločnosti, previdnosti in nesebičnosti, ki je z njimi sodeloval pri karlistični vojski, katera se je takrat pričejala na severu.

Kje zlodja vendar se je Boy seznanil s tem znamenitim možem in kako tajne posle bi imela med seboj?

Strašna misel mi je šinila skozi glavo, kakor bi zaplahutala po zraku zlokobna ptica v gluhi noči... Ali je bila morda ona krvava vojska, ki so se zanjo Karlisti pripravljali na severu, oni »začasni grob«, kamor se je hotel Boy skriti?... (Dalje.)

DOMA.

† Vojni kurat Ant. Gnidovec.

Pokojni vojni kurat Anton Gnidovec je bil rojen leta 1888. v Velikem Lipovcu pri Ajdovcu. Po dovršenih gimnazijskih študijah je služil eno leto pri vojaki kot prostovoljec. Leta 1910. je vstopil v ljubljansko semenišče ter bil leta 1913. posvečen v mašnika. Leta 1914. je bil nastavljen kot kaplan v Postojni, a tukaj ni mislil ostati dolgo, ker se je odločil, da bo pri prvi priložnosti odšel kot misijonar na Vzhod.

V Postojni je deloval zelo goreče in zelo spretno. V cerkvi in v dušnem pastirstvu spleh je bil zares dobri pastir, mož na svojem mestu. Kaj je on storil pri bolniških posteljah, vedó povedati tisti neštevilni bol-

niki, ki so bili v postojnski bolnici izročeni gospodu v oskrbo. Kako je on hodil od postelje do postelje in za vsakega posameznega imel primerno, prijazno in tolažbepolno besedo.

Vodil je tudi tamošnjo hranilnico in sploh je skrbel z vso vnemo za dušni in telesni blagor svojih župljanov. Bil je pa tudi kos vsaki nalogi: bil je silno talentiran, dober govornik, za vsako delo takoj pripravljen. Posebno dobro mu je služilo tudi poznavanje sveta, saj je prepotoval že pol sveta: bil je v Ameriki, na Ruskem, v Rimu in kam je še vse nameraval — kot misijonar — iti, vé le Bog. Da je pa mogel tako potovati po svetu, se je tudi učil in dosti dobro

Prvi Božič je bil v Belgiji, drugi pred Lovčenom, tretji v Galiciji.

govoril naše moderne jezike, predvsem slovanske.

Spomladi letošnjega leta je bil poklican kot kurat v Ajdovščino. Sprva je tožil, da nima dela. In najhuje je zanj bilo, ako ni imel dela. Če ga je bilo več in težjega, bolj je bil vesel in zadovoljen. Bil je mož dela, pa tudi molitve.

Po treh mesecih je bil prestavljen v Vipavo, kjer je skrbel za bolne in ranjene vojake, katerim se je zelo priljubil. Vse, kar je dobil za priboljšek, zlasti pa cigarete, je razdal vojakom. Vsako nedeljo je pomagal tudi v vipavski farni cerkvi: pridigoval in spovedoval je redno vsako nedeljo.

Dne 23. oktobra ponoči se je peljal na kratek dopust. Na klancu, pri Razdrtem so se splašili konji in dirjali po klancu navzdol, dokler se ni voz prevrnil. Njegova popotna tovariša, sluga in neki narednik, sta šla takoj iskat g. vojnega kurata ter sta ga našla na cesti v zadnjih vzdihih. Na ustnicah je imel prijazen nasmeh, roke pa sklenjene kakor k molitvi. Na prijazne klice je še parkrat odprl oči, potem pa umrl.

Umrli je z nasmehom na ustnicah in še na mrtvaškem odru je njegov obraz ohranil njegov prejšnji prijazni izraz. Bil je pač pravi krščanski junak, ki se ni bal smrti. Par mesecev pred svojo smrtjo je že kot vojni kurat šel na pogreb svoje edine sestre, ki je umrla kot usmiljenka v Zagrebu. Od pogreba je prišel ves vesel. V Zagrebu je namreč zvedel, kako mirno in vdano je umrla njegova sestra. Na sožalne besede, da bo morala tako mlada umreti, je s prijaznim nasmehom odgovarjala: »Kaj naj bi samo stari ljudje umirali!« To so krščanski junaki, ki prenašajo težave in umirajo z nasmehom na ustnicah.

Truplo pokojnega kurata je bilo poko-

Razstavljeni božični darovi za naše vojake na bojišču. Odboru načelnica je bila go-spa soproga deželne predsednika Marija grofica Attemsowa. — Nabranih je bilo 14.000 zavojev, ki so bili v 130 zabojih odposlani na fronto.

pano dne 26. oktobra v Postojni ob veliki udeležbi vojaštva in žalujočega ljudstva. Slučaj je nanese, da mu je pri pogrebu svirala vojaška godba tistega polka, kateremu je bil nekdanj pridržen po dovršeni enoletni vojaški službi. Cerkev in domovina je s pokojnim kuratom izgubila enega svojih najboljših in najidealnejših sinov.

misliti moremo. — Prihodnji meseci vojske bodo najstrašnejši, upajmo pa vendar, da so to zadnji meseci najgroznejše vojske, kar jih pozna svetovna zgodovina.

Dosedaj vojska med Ameriko in Nemčijo še ni napovedana in dokler dejanja nemške vlade ne pokažejo, da hoče namenoma delati krivico — pravi Wilson

GOSPODINJSTVO.

Varčevanje pri kurjavi. Kuriti, pa malo pokuriti, in vendar potrebno toploto dobiti je tudi umetnost. Kako malo poznamo to umetnost, nam dokaže črni dim, ki se vali iz dimnikov. Ta dim ni nič drugega, kakor neizgoreli in neizrabljeni ogljik, ki se troši

Iz Rusije:

Klub nihilistov.

Na Ruskem eksistirajo tajne družbe obojega spola in iz vseh slojev, posebno izmed mladine, kojim se zde državne razmere neprimerne, ničeve (lat. nihil = nič) in goje v svojih nazorih materialistične in bolj socialno-demokrat. nazore, koji se z vladnimi odredbami kajpada ne ujema; zbog tega in vsled večkratnih atentatov so vedno trn v peti policije.

Po svetu.

Sedaj pa res kaže, da se bo vojska razpasla čez ves svet. Predsednik Združenih držav v Ameriki je odpoklical svojega poslanika iz Berlina in pretrgal z Nemčijo prijateljske zveze, in sicer zato, ker je Nemčija v zvezi z našo državo napovedala poostreno vojsko s podmorskimi čolni, ki stopi v veljavo s 1. februarjem. Naši vojni nasprotniki nas hočejo izstradati; zato so nam odrezali vse zveze z zunanjimi državami. Mi ne moremo od nikoder dobiti živil in drugih potrebščin, ki smo pa navezani nanje, ker nekaterih sami dovolj ne pridelamo. Naši sovražniki pa še vedno dobivajo živila, strelivo, orožje, posebno veliko iz Amerike, ker podmorski čolni dosedaj niso potapljali ladij nevtralnih držav. Od 1. februarja naprej pa podmorski čolni potope vsako ladjo, ki bi se bližala Angleški, Francoski ali Italiji. Nemci torej hočejo s podmorskimi čolni tem sovražnim državam odrezati vsako kupčijsko in sploh prometno zvezo po morju. Ker so tudi naši sovražniki navezani na uvoz, zato tudi po teh državah nastane pomanjkanje vsega potrebnega.

Amerikanci očitajo Nemcem barbarstvo, ne omenijo pa, da nas naši sovražniki na isti nečloveški način stiskajo že tretje leto. Seveda je oboje krivično, toda kaj hočemo v vojski iskati pravice, ker je vojska največja krivica, ki si jo sploh

— dotlej ne bo vojske. Sicer pa Amerikanci morajo braniti pravo za svobodo, pravičnost in nemoteno življenje.

Vojska z Ameriko pa bistveno ne bo veliko spremenila na bojiščih, ker kar je Amerika imela, to je že dosedaj pošiljala čez morje našim sovražnikom. S svojimi ladjami in s svojimi vojaki pa Amerika ne bo prišla v Evropo na pomoč našim nasprotnikom.

Bolj važno za nas je, kaj mislijo storiti one države v Evropi, ki sedaj še niso v vojski, Španija, Švica, Holandska, Švedska in Norveška. Od teh so Švicarji že povedali, da ostanejo tudi zanaprej nevtralni, ker niso sosedi morja in nimajo ladij, pač bi pa bili v slučaju vojske odrezani od svojih sosedov. Kaj da ukrenejo druge omenjene države, dosedaj še ni znano.

Na bojiščih vlada kakor povsod strašen mrz in armade morajo mirovati. Po planinah, kjer čuvajo naši vojaki mejo proti Lahu, je snega od šest do deset metrov; naši junaki žive torej pozimi kar v sneženih rovi. Varni so pred sovražnikom, ker so pota neprodorna; najhujši njih sovražnik so jim sedaj plazovi, ki bodo tem nevarnejši, čim bolj bo hitela pomlad v deželo. —

Ne pozabimo na naše vojake ob frontah, radi jim pišimo in pošiljamo liste in kaj za pod zobe. Edino veselje jim je pošta, če jim kaj prinese od doma. V naših molitvah so nam naši dragi na vojski itak prvi v mislih. Tako živimo združeni z njimi, da se bomo še dobro poznali med seboj, ko se vrnejo v domovino.

na tak način, ne samo da nam ne koristi, ampak da nam pokvari poleg tega še zrak. In to se zabrani lahko. Zato je treba samo paznje pri kurenju, saj nastane črni dim le vsled tega, če nima oženj dovolj zraka ali če namečeš preveč naenkrat na oženj. Vsako gorivo potrebuje poleg snovi, ki je gorljiva, tudi temu gorivu primerne zraka ali množine kisika. Kilogram ogljene snovi potrebuje,

Lloyd George

angleški ministerpredsednik.

da izgori popolnoma, teoretično računano okroglo 11.4 kilogramov zraka. Samo če ima premož toliko zraka, izgori popolnoma; ako pa ne prihaja v oženj dovolj zraka, premož le tli in ne izgori, dela se ali razvija se ogljeni plin oksid, ki je silno strupen; pri tem pa je ta neugodnost, da izžariva oženj le

za tretjino tiste toplote, ki bi jo dal, ako bi izgorel premož popolnoma, dve tretjini toplote se poizgube v zraku. Treba je torej gledati predvsem, da dobi ogenj dovolj zraka, torej da vleče dobro skozi dimnik. Pa zrak sam na sebi še ne bi zadostoval, treba je, da se pomeša prav dobro z gorečim ogljem. Zrak sme prihajati samo skozi raženj v ogelje, ki je na njem, ne pa skozi ustje peči ali skozi razpoke v peči. Zatem je važno, kako se naklada kurivo. Ako namečeš dosti goriva nakrat in vržeš na razbeljeno žerjavico, se iz novega naloženega oglja hitro razvijajo plini, ki imajo veliko toploto v sebi, katera se pa v tem slučaju izgubi brez vsake koristi. Ti plini dobivajo zrak samo od ognja kot takega, debela plast premoža pa prepreči razvitek plamena in dohod zraka in plini odhajajo, ne da bi izgoreli, in tvorijo črno zaveso v dimniku in črni oblak nad dimnikom. Tako se pogube velike množine toplote v našo škodo, a tudi na splošno, ker škoduje s takim dimom nasičen zrak vsem, ki so prisiljeni, da ga vdihavajo. Zato je zrak v mestih tako zelo nezdrav, ker se razvija toliko dima iz dimnikov. Bilo bi pač že potrebno, da bi posvečala javnost več pažnje in skrbi tej stvari, da bi se zabranila tako škoda na zdravju kakor škoda na kurivu, ki ga primanjkuje zdaj povsod in se draži od leta do leta. Navadno se prepreči tako razvijanje plinov, če se deva na ogenj vedno po malem, in to ne na žerjavico, ampak pred njo ali za njo. Če je potreba, porini žerjavico nazaj k ustju in naloži na raženj novega oglja, ki se bo segrelo le polagoma; plini, ki se bodo razvijali tudi samo polagoma, dobe dovolj zraka, da izgore popolnoma. Tako se izrabi popolnoma kurivo, se ubrani tvorjenje strupenih plinov in razvijanje saj in dima. Vprašanje, kako bi zabranili, da uhaja z dimom toliko koristnih snovi v zrak, beli že marsikomu glavo. Koliko denarja bi se prihranilo, ko bi se mogel porabiti malovreden dim ljudem v korist. Prihodnost bo rešila tudi to vprašanje. Država, ki bo stala na višku gospodarske znatnosti, ne bo trpela, da gredo letno milijoni in milijoni v »prazen dim«, ki pa v tem

slučaju nikakor ni prazen. Tudi ne bodo trpela mesta prihodnosti, ki bodo grajena po načelih zdravoslovja, da bi njih zrak osmrjal stupeni dim tovarn, kakor na primer v Ljubljani, kjer kurijo včasih nekatere tovarne s snovjo, ki širi smrdeči in dušeci dim po okolici, tak dim, ki sili skozi zaprta okna v stanovanja in skozi zaprta usta v pljuča.

Poveljnik naše mornarice admiral Haus.
Umrli za pljučnico.

Mrzlo stanovanje je vzrok bolezni. V sobah, ki leže nad mrzlimi kletmi in vežami, je navadno pozimi jako mrzlo. Posebno mrzla so tla; če še tako kuriš, se tla ne morejo segreti, ker piha mrz od spodaj. To čuti posebno, kdor sedi pri delu. Preproga, naj bo še tako debela, ne pomaga tu dosti, navadne preproge so pa zelo tenke. Tu si je treba dati pod preprogo slamo, papirja ali rogoznico. Jako dobro je, če deneš pod preprogo še eno desko, na preprogo zvrnjeno pruko in v njo pleteno ali razpletano slamo. Mrazenje v noge je silno mučno, kdor je bolehen in je podvržen trganju ali udnici, bo

dobil napade te bolezni; pa tudi zdrav človek se prehladi v takem stanovanju. Zelo dobra naprava, ki brani sedečega pred mrazom, ki se dviga iz tal in pred mrazom, ki prihaja od mrzlih sten ali oken, je podij, kakor ga imajo v šolah, da je učiteljev sedež malo zvišan. Zbij par desk, da bo toliko široko, kolikor je treba za mizo in stol ali kaj drugega in da bo praznine med tlom in med podijevim tlom kakih 25 do 35 cm. Tako se bo segrel zrak pod nogami. Prav dobro je, napraviti še steno iz desk ali lepenke, ki obdaja podij in zavaruje hrbet. Stena se lahko kupi ali naredi, pokrije se lahko z razglednicami ali slikami in se rabi lahko tudi pri postelji.

TO IN ONO.

Golob fotograf. Na misel, da bi izročil golobu fotografski posel, je bil prišel dvorni lekarnar dr. Neubronner v Taunusu. Njegov oče je bil navadil golobe, da so mu prinašali prepise receptov iz drugih sel po Taunusu. Sin je nadaljeval promet z golobi in si je pustil prinesiti po golobih tudi majhne količine zdravil iz drogerij v Frankfurtu ob M. Nekoč se je bila izgubila golobica in je našla šele čez mesec dni domov. Neubronner je ugibal, kod je letala, in prišlo mu je na misel, da bi se to lahko izsledilo, ko bi bila imela golobica fotografski aparat na sebi. Naredil je poizkuse. Dognal je, da nosi golob lahko težo 75 gramov na 100 do 150 metrov daljave. Pri Schröderju v Frankfurtu so izdelali droban fotografski aparat, ki je bil opremljen z dvema objektivoma; prvi teh je bil uravnan za sprejaj in drugi za zadržaj. Prepričali so se, da more golob prinesiti sliko krajev, ki so nedostopni človeku, in takoj so mislili, kako bi se izkoristilo to v vojnem času. Dr. Neubronner je delal poizkuse z vojaškimi golobi v Spandovi, ki so se prav dobro obnesli. In tako stoje sedaj v vojaški službi poleg velikih jeklenih golobov tudi ljubki naravni golobi.

Razširjajte naš list.

Nobeno drastično učinkujoče odvajalno sredstvo naj bi se ne rabilo, marveč Fellerjevo milo odvajajoče, želodec okrepčujoče rabarbarske kroglice z zn. »Elza-kroglice«. So v nasprotju k marsikaterim drastičnim odvajalnim sredstvom popolnoma nenevarne, ne škodujejo črevesju in se jih človek tudi ne navadi. Okrepčajo želodec in črevesje, ustvarjajo tek in se jih zamore dajati tudi otrokom brez pomisleka. Predvojne cene: 6 škatlic pošlje franko za le 4 K 40 vin. lekarnar E. V. Feller, Stubica, Elzatrž št. 331 (Hrvatska). Od Fellerjevega bolečine odpravljajočega rastlinskega fluida z zn. »Elza-fluid« stane 12 steklenic franko samo 6 kron. (fv)

Fellerjev prijetno dišeči, osvežujoči, bolečine lajšajoči rastlinski esenčni fluid z zn.

„ELSA-FLUID“
pozdravi
glavobol.

Predvojne cene 12 steklenic franko 6 kron. Lekarnar E. V. Feller, Stubica, Elsa-trg št. 331 (Hrvatska). Nad 100.000 zahvalnih pisem in zdrav. priporočil.

100 litrov domače pijače

osvežujoče, slastne in žejo gašče si lahko vsek sam napravi z majhnimi stroški. V zalogi so: ananas, abočin, grenadinec, malinovec, muškati hruševac, poprovi metovec, pomarančevac, prvenčevac, višnievec. — Ne uspeh izključen. Ta domača pijača se lahko pije poleg hladna, pozimi tudi vroča mesto ruma ali žganja. Sestavine z natančnim navodilom stanejo K 10- franko po povzetju. Za ekonomije, tvornice, večja gospodarstva, delavnice itd. neprecenljive vrednosti, ker to delavca sveži in ne upijani in njegova delazmožnost nič ne trpi.

JAN. GRODICH, Engel-Drog., Brno št. 365, Moravsko.

Knjigoveznica
Katoliškega tiskovnega društva v Ljubljani

Kopitarjeva ulica št. 6

priporoča

originalne platnice

za

Ilustrirani Glasnik

V delo se sprejema že sedaj, a izvršilo se bo šele po končani vojni.

Tiska in izdaja Katoliška tiskarna v Ljubljani.
Odgovorni urednik Josip Klovár.

Gospodarska zveza

centrala za skupni nakup in prodajo v Ljubljani

registrirana zadruga z omejeno zavezo

Dunajska cesta (uradni prost. I. nadstr.)

priporoča svojo

ZALOGO vsakovrstnega kolonijalnega in specerijskega blaga —

ZALOGO najboljših mlekarskih izdelkov: sira, masla, kondenziranega mleka —

ZALOGO zajamčeno pristn. vina iz Kranjske, Štajerske, Ogrske, Hrvatske, Istre in Dalmacije, najboljše domače slivovke, tropinovca, konjaka in ruma. (Kleti v Sp. šiški št. 152) —

ZALOGO vsakovrstnih kmetijskih strojev. Strojniki vedno na razpolago —

ZALOGO raznih močnih krmil, gnojil, semen itd.